

Nachtmerrie in roze

Richard Mosse klaagt geweld in Oost-Congo aan door zijn kunst

- Ierse kunstenaar filmde in het spoor van rebellenleger
- *The Enclave* deze zomer in Antwerpen
- In welke mate kan kunst authentieke empathie opwekken?

Bert CLAERHOUT

Wie oorlog zegt, denkt aan wreedheid, niet aan schoonheid. Toch beroept de Ierse kunstenaar Richard Mosse zich op de kunst om het geweld in Oost-Congo aan te klagen. In het spoor van het rebellenleger en Mai-Mai-soldaten trok hij in 2012 en 2013 met een filmmaker en een geluidskunstenaar door het oorlogsgebied. Plunderingen, moordpartijen en verkrachtingen zijn er schering en inslag en de voorbije vijftien jaar lieten er naar schatting ruim vijf miljoen mensen het leven. Het team filmde er met een voor camouflagedetectie ontworpen infraroodfilm die het chlorofyl in planten in een felroze/magenta gloed omzet.

Mosse verwerkte de beelden in *The Enclave*, een video-installatie van veertig minuten die op zes

Een kindsoldaat te midden van zacht wiegende roze gewassen. © Richard Mosse

grote schermen wordt vertoond, met een bijbehorende soundtrack van scherpe zoemtonen en gewesalvo's. Het werk was vorig jaar een van de blikvangers

op de Biënnale van Venetië en is nu in het Antwerpse FotoMuseum te bewonderen.

The Enclave bekijft omdat het de kijker confronteert met de

ondenkbare gruwel van de oorlog, nadat de kunstenaar de indrukwekkende omringende natuur tot een droomwereld heeft omgetoverd. Het haast psyche-

delische effect dat de roze kleur teweegbrengt, sluit zo te zien uit dat zich hier een humanitaire ramp afspeelt. Tot er gewerschoten knallen en grimmige gezichten al onze illusies ontnemen. Het is het begin van een nachtmerrie waarbij het onwerkelijke kleurenpalet de toeschouwer in een duistere wereld van gevechtsoefeningen, kindsoldaten en dode lichamen onderdompelt. De conclusie dringt zich op dat de natuurpracht geen verschil uitmaakt als de mens zijn medemens niets waard acht.

Mosses esthetiserende beelden zuigen de toeschouwer op in een onwerkelijke wereld die ons op een vreemde manier bijna medeplichtig maakt aan een conflict dat blijft voortduren. Tegelijk nopen ze tot een bezinning over de mogelijkheden van kunst om misstanden weer te geven die zo pijnlijk zijn dat ze de grenzen van de taal overschrijden.

The Enclave, nog tot 11 november in het FotoMuseum in Antwerpen (Waalse Kaai 47). Dinsdag tot en met zondag open van 10 tot 18 uur, maandag gesloten (maar open op 21 juli). Tickets: 8 euro. Meer weten? Bel 03 242 93 00 of surf naar www.fotomuseum.be.

Waan je voor even de belle van het bal

Birds of Paradise in het ModeMuseum in Antwerpen brengt een ode aan de elegantie van veren in de mode

Ilse VAN HALST

Capes en waaiers met struisveren voor koningin Astrid, een mantel met zwanendons waarin diva Marlène Dietrich schitterde, een jurk die actrice Nicole Kidman droeg, een hoed met veren

voor de Nederlandse koningin Maxima. Het zijn slechts enkele topstukken uit *Birds of Paradise*. *Pluimen & veren in de mode* in het MoMu in Antwerpen.

Het ModeMuseum ontving in 2013 een indrukwekkende schen-

king van historische accessoires met veren. „Aan het eind van de negentiende eeuw stak men in de rijke bourgeoisie elkaar graag de loef af met zo exotisch mogelijke veren”, vertelt curator Karen Van Godtsenhoven. „Dat leidde tot de eerste groepen die streden voor dierenrechten. Veren bleven modieus in de wereld van de sterren, maar de jongste jaren maken vele modeontwerpers er weer gebruik van op een technisch vernieuwende manier.”

Paradijsvogel

Birds of Paradise is een ode aan de elegante verfijning en het uiteenlopende gebruik van veren in de mode, met unieke, nooit eerder getoonde couturejurken uit de archieven van alle grote ontwerpers, van het gebruik van veren als boord in de negentiende en twintigste eeuw over het moderne gebruik van de geknippte hanenveer op de hoeden van Chanel tot de emancipatie van de veer bij Yves Saint-Laurent.

De japon met een enorme vliender in de open rug die de expo opent, een ontwerp van Thierry Mugler, illustreert het thema als geen ander. Van Godtsenhoven: „In de japon wordt de vrouw een paradijsvogel die verleidt met haar exotisch pluimage.” In die hedendaagse jurk zijn de veren niet langer afkomstig van exo-

Achter deze mantel verstopte Marlène Dietrich haar eerste rimpels. Zo behield ze haar betoverende imago. © Boy Kortekaas

tische vogels, aangezien die beschermd zijn. „Vandaag moeten ontwerpers het doen met veren van kippen, hanen en duiven, afvalproducten die best veel creativiteit vergen bij de verwerking”, weet de curator.

Het is echter niet al lieflijkheid wat de klok slaat. „Maakt de mantel in zwanendons Marlène Dietrich tot een prachtige witte zwaan, de jurk met gitzwarte kraaienvveren geeft diezelfde Dietrich een onheilspellende uitstraling. Zo verbeelden veren de symboliek van de witte en zwarte zwaan van Tsjaikovski”, legt Van Godtsenhoven uit.

Een uitzondering op het gebruik van de veer als uiting van chic is Ann Demeulemeester, voor wie een duivenveer net eenvoudig symboliseert. Daarom krijgt deze modeontwerpster een eigen ruimte, met prachtige creaties voor prinsessen en zangeressen waar u en ik enkel van kunnen dromen. In het MoMu kunnen we ons echter heel even de belle van het bal wanen.

Birds of Paradise. Pluimen & veren in de mode, nog tot en met 24 augustus in het ModeMuseum in Antwerpen (Nationalestraat 28), 03 338 95 85.

Advertentie

Mijn Stannah Starla, de stijl die me bevalt,
de teruggevonden vrijheid ...

Documentatie en gratis prijsofferte op

info@stannah.be

0800 95 950

www.stannah.be

Naam + Voornaam

Adres

Postcode Stad

Tel: E-mail

Stannah bvba, Poverstraat 94, 1731 Relegem

Stannah